

Statsrådets principbeslut om statsrådets kommunikation under regeringsperioden för statsminister Petteri Orpos regering

Statsrådets principbeslut om statsrådets kommunikation under regeringsperioden för statsminister Petteri Orpos regering

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Statsrådet

Statsrådets kansli

Upphovsrättslag (404/1961) 9 § Verk utan upphovsrättsskydd

ISBN pdf: 978-952-383-953-3

ISSN pdf: 2490-0966

Layout: Statsrådets förvaltningsenhet, publikationsverksamheten

Helsingfors 2023 Finland

Innehåll

1	Inledning	4
2	Omvärlden	5
3	Mål och principer	7
4	Samarbetsmodell för kommunikationen	9
5	Genomförande och uppföljning	11

1 Inledning

Kommunikation är en väsentlig del av strategisk ledning. Statsminister Petteri Orpos regering fastställer i sitt regeringsprogram att statsrådet under denna regeringsperiod ska anta ett principbeslut om statsrådets kommunikation. I principbeslutet anges de gemensamma huvudmålen och arbetsätten med avseende på statsrådets kommunikation och redogörs för kommunikationssamarbetet inom statsrådet. Principbeslutet är ett led i regeringens ledningsarbete.

Det centrala målet för statsrådets kommunikation är att stärka förutsättningarna för demokrati och demokratiska beslut. För att målet ska kunna nås måste kommunikationen systematiskt främja yttrandefrihet, öppenhet och jämlikhet.

De värderingar, mål och principer som antagits i Rekommendationen om [statsförvaltningens kommunikation \(2023\)](#) tjänar som ryggstöd i genomförandet av principbeslutet och i regeringens och statsrådets gemensamma kommunikation.

Hur principbeslutet ska genomföras och hur den gemensamma kommunikationen ska se ut med avseende på tillvägagångssätt och arbetsfördelning preciseras i en handbok för statsrådets kommunikation som fastställts av statsrådets kansli. Ministerierna har dessutom egna strategier och anvisningar till stöd för kommunikationen inom det enskilda ministeriet och dess förvaltningsområde.

2 Omvärlden

Kommunikationsmiljön förändras i snabb takt. Därför måste både regeringens och hela statsrådets kommunikation bli mer planmässig och långsiktig, och ledningen av kommunikationen mer övergripande. De senaste årens kriser har ytterligare framhävt behovet av en övergripande analys av statsrådets gemensamma kommunikationsfunktioner och av preciserade lednings- och ansvarsförhållanden. Olycksutredningscentralen rekommenderar i sin rapport om covid-19-pandemin (S 2021-16) att ledningsförhållandena och rollerna inom kommunikationen förtydligas. Arbetsgruppen för utveckling av myndigheternas kriskommunikation föreslår i sin rapport (Statsrådets kanslis publikationer 2023:1) att myndigheterna effektivare ska samordna sin kommunikationsberedskap, så att resurser snabbt ska kunna riktas till akuta behov i samband med kriser.

De omvälvande förändringar som informationsmiljön genomgår har fått ytterligare fart av de senaste årens kriser, såsom covid-19-pandemin och Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Sociala medier har fått större betydelse som informationskanaler och traditionella medier har förlorat fotfäste, även om de fortfarande har en stark ställning i Finland. Sociala och traditionella medier lever i en ständig växelverkan där båda hämtar innehåll från varandra så att allmänheten inte längre nödvändigtvis kan skilja mellan dem. Var och en har sin egen medie- och informationsmiljö som formas av egna val och algoritmer. Därför har också sätten på vilka information tolkas blivit mer splittrade och målgrupperna för informationen blivit fler. Den tilltagande polariseringen i samhället har bidragit till att fjärma olika informationsmiljöer från varandra.

Förändringen i medievanorna har varit störst och snabbast bland de yngsta åldersgrupperna. Budskap, videor och bilder som sprids via webben utmanar den faktabaserade informationen från traditionella medier och myndigheter. De gamla sociala mediekanalerna förändras och ersätts av nya. Tempot i informationsspridningen har blivit högre och visuella inslag har en allt större roll i kommunikationen.

Den offentliga debatten försiggår i nya slags forum och åsikter bildas allt oftare i utkanterna av eller utanför de traditionella demokratiska beslutsprocesserna. Fientliga aktörer försöker påverka människors beteende och verksamheten i samhället genom att utnyttja instabiliteten i informationsmiljön.

Den snabba omställning som informationsmiljön genomgår förutsätter att statsrådet och ministerierna har förmåga att förnya sin kommunikation och att de bygger upp ett närmare samarbete på detta område. En enhetlig och systematisk kommunikation skapar grundförutsättningarna att stärka samhällets mentala kriställighet, i en tid då informationsmiljön hela tiden blir svårare att förutse.

3 Mål och principer

Statsrådets kommunikation bygger på offentlighetsprincipen och principerna för statsförvaltningens kommunikation, det vill säga öppenhet, tillförlitlighet, jämlikhet, begriplighet, interaktion och serviceinriktning. Det är en central grundläggande rättighet att få information om myndigheternas offentliga beslut och om beredningen av dem.

Målen i regeringsprogrammet förutsätter en kommunikation som leds med ett systematiskt grepp och som utgör en integrerad del av statsrådets övergripande ledning. Samstämmighet mellan ord och handling underbygger hela samhällets resiliens också när svåra politiska beslut måste fattas. I en oförutsägbar informationsmiljö med högt tempo är framsynthet och förmåga att hantera större sakkomplex av största betydelse.

Syftet med statsrådets kommunikation är att ge en faktabaserad helhetsbild av statsrådets och ministeriernas verksamhet, mål, beslut och beredningsprocesser och att främja samspillet mellan regeringen och det övriga samhället. Statsrådet kommunicerar på ett sådant sätt att människor kan lita på att de får riktig och tillförlitlig information öppet, objektivt och i rätt tid.

Kommunikationen har till uppgift att främja de demokratiska processerna och tillgodo-seendet av medborgarnas rättigheter. Ett konsekvent ledarskap och en systematisk kommunikation förbättrar förutsägbarheten och ger människor bättre förutsättningar att förstå även svåra beslut. Viktigt att beakta är att visuella inslag i kommunikationen, såsom bilder, videor och infografik, har fått större betydelse.

Det är viktigt att statsrådet är närvarande i de kommunikationskanaler som människor använder. I dialogen med allmänheten och olika intressentgrupper kan nya metoder och kanaler användas som stöd. Statsrådet kommunicerar via sina officiella kommunikationskanaler, till exempel sin webbplats, och använder andra kanaler i kompletterande syfte.

Informationen om viktiga frågor ska ut redan i början av beredningen samt medan beredningen pågår. Det är viktigt att alla som bor i Finland vet varför saker och ting görs, inte bara vad som görs och hur.

Regeringen ska redogöra också internt, inom statsrådet, för sina mål och budskap på ett begripligt språk. Det är viktigt att tjänstemannaledningen och de sakkunniga förstår regeringens mål och har en aktiv roll. En lyckad kommunikation i rätt tid är möjlig om den politiska ledningen och tjänstemännen med ansvar för kommunikation kan föra en öppen, kontinuerlig och tillitsbaserad dialog.

Språkliga rättigheter och tillgänglighet ska beaktas i all kommunikation. Särskild fokus ska läggas på begriplig kommunikation med hänsyn till olika språkgrupper. I sin kommunikation ska statsrådet beakta också internationella medier och annan utländsk publik. Information om centrala beslut ska spridas så snabbt och heltäckande som möjligt också på engelska.

Förändringarna i den säkerhetspolitiska miljön gör det allt viktigare för Finland att ta kontrollen över sitt narrativ, också internationellt. Dessutom ställer Finlands medlemskap i Nordatlantiska fördragsorganisationen Nato nya slags krav på statsrådets gemensamma strategiska kommunikation och samordningen av den, både nationellt och internationellt sett. Ett systematiskt arbete för Finlandsbilden hjälper att göra Finland känt och Finlands ståndpunkter lättare att förstå.

Förändringarna i informationsmiljön har också ökat behovet av strategisk kommunikation. Med strategisk kommunikation avses en planmässig och proaktiv kommunikation som baserar sig på analyser av informationsmiljön, beaktar olika målgrupper och omfattar både ord och handling. En strategisk kommunikation som bygger på förståelse av informationsmiljön stärker den mentala kriställigheten och lindrar effekterna av fientlig informationspåverkan innan denna sker.

4 Samarbetsmodell för kommunikationen

Målet för statsrådets gemensamma kommunikation är att kommunikationen leds och samordnas planmässigt, effektivt och i överensstämmelse med målen i regeringsprogrammet. Den gemensamma kommunikationen skapar förutsättningar för att genomföra regeringsprogrammet och nå regeringens strategiska mål.

Grunden för samarbetet är den lagstadgade uppgift som statsrådets kansli har att samordna statsrådets och statsförvaltningens kommunikation. Ministerierna ansvarar för kommunikationen om sin egen verksamhet och för samordningen av kommunikationen inom sitt förvaltningsområde. Exempelvis det gemensamma mötet för ministeriernas kommunikationsdirektörer kan komma överens om de gemensamma riktlinjerna. Mötet har till uppgift att planera, staka ut ramarna för, samordna och följa statsrådets och ministeriernas kommunikation.

Regeringen ska komma överens om vilka teman som omfattas av kommunikation som statsrådets kommunikationsavdelning sköter centraliserat under hela regeringsperioden. Det kan till exempel handla om de centrala reformerna i regeringsprogrammet i vilka det finns flera ansvariga ministerier vars roll bör belysas på ett objektivt och enhetligt sätt i alla skeden av reformen.

Vid statsrådets kansli inrättas en pool som sammanför de kommunikationstjänster vid ministerierna som kräver teknisk specialkompetens, till exempel streaming och foto-grafering. Poolen ska vara gemensam för statsrådet och ministerierna, och villkoren för hur tjänsterna samlas i poolen ska avtalas särskilt. I samband därmed ska tillräckliga resurser säkras för poolen, och det ska säkerställas att ministerierna deltar när resurser allokeras. Eventuella rekryteringar till poolen sköts av statsrådets kansli.

Gemensamma koncept ska även tas fram för webbkommunikation, konkurrensutsättning och exempelvis samarbete med intressentgrupper. Under regeringsperioden inleds arbetet med att utforma och införa en gemensam visuell profil för statsrådet.

Kommunikationen om regeringens politiska beslut och statsrådets övriga kommunikation bildar tillsammans en helhet. För statsrådets ledning är det viktigt att samordna ministrarnas och deras stabers samt statsrådets kommunikation. En avgörande faktor i denna samordning är samarbetet mellan statsrådets kommunikationsavdelning, ministeriernas kommunikationsavdelningar och specialmedarbetarna med ansvar för regeringsgruppernas kommunikation. Behovet av samordning accentueras vid störningar och i andra kommunikationssituationer av förvaltningsövergripande omfattning och med vittgående konsekvenser. Ministrarnas partipolitiska kommunikation och valkampanjer ligger på partiernas ansvar.

Statsrådets kommunikationsavdelning sköter den kommunikation som gäller ministerutskotten, inklusive möten mellan republikens president och statsrådets utrikes- och säkerhetspolitiska ministerutskott, och den kommunikation som gäller regeringens överläggningar, till exempel budgetförhandlingarna och aftonskolan. Statsrådets kommunikationsdirektör deltar i regeringens överläggningar och i de lagstadgade ministerutskottens möten, med undantag för finansutskottets möten. Kommunikationen tas upp som en egen punkt på föredragningslistan.

Beslut om villkoren för ministerarbetsgruppernas kommunikation fattas när grupperna organiserar sig. Kommunikationen sköts antingen av statsrådets kommunikationsavdelning eller av kommunikationsavdelningen vid det ministerium som ministerarbetsgruppens ordförande företräder. En väsentlig förutsättning för en fungerande kommunikation är att en representant för ministeriets kommunikationsavdelning regelbundet deltar i ministerarbetsgruppens möten. Kommunikationen tas upp som en egen punkt på föredragningslistan.

Vid störningar och i kommunikationssituationer som överskrider förvaltningsgränserna eller har vittgående konsekvenser kan det bestämmas att statsrådets gemensamma kommunikation ska samordnas och ledas av statsrådets kommunikationsavdelning. Beslut om detta fattas vid statsrådets allmänna sammanträde på framställning av statsministern eller någon annan minister. Samtidigt kan statsrådet vid sitt allmänna sammanträde besluta att ta i bruk statsrådets kommunikationspool och förstärka statsrådets kommunikationsavdelning med ministeriernas kommunikationspersonal.

I förståelsen av informationsmiljön ingår det att systematiskt kunna identifiera, analysera och förebygga fientlig, manipulativ informationspåverkan som riktas mot Finland och Finlands demokratiska beslutssystem, och reagera på den genom strategisk kommunikation. Statsrådets kommunikationsavdelning samordnar sådana situationer av informationspåverkan som överskrider förvaltningsgränserna eller som har vittgående konsekvenser samt den strategiska kommunikationen i samband med dessa.

5 Genomförande och uppföljning

Statsrådets principbeslut om statsrådets kommunikation under regeringsperioden för statsminister Petteri Orpos regering stöder statsrådets ledningsarbete och genomförandet av regeringsprogrammet. Principbeslutet iakttas i samarbetet mellan statsrådet och ministerierna.

Förståelse av kommunikationsmiljön är en nyckelfaktor i framgångsrika beslutsprocesser. Lägesbilden för kommunikationen och informationsmiljön samt den samlade kommunikationen med anknytning till regeringsprogrammet är frågor som behandlas regelbundet på olika beslutsnivåer, bland annat vid regeringens överläggningar och i aftonskolan.

Åtgärderna för att genomföra principbeslutet och följa kommunikationens genomslag bereds vid kommunikationsdirektörmötet, och resultaten rapporteras till regeringen och kanslichefsmötet på överenskommet sätt. Genomslaget utvärderas med hjälp av målgruppsinriktade undersökningar, bland annat befolkningsundersökningar, intressentundersökningar, mediebarometrar och personalbarometrar.

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

SNELLMANSGATAN 1 A, HELSINGFORS

PB 23, 00023 STATSRÅDET

valtioneuvosto.fi/sv/

julkaisut.valtioneuvosto.fi

ISBN pdf: 978-952-383-953-3

ISSN pdf: 2490-0966